

като сж лѣкували съ нея дори душевно и физически болни. Музиката се е сѣтала за всемогъщо изкуство: могла е да зове къмъ война или миръ, и да докарва усмирение или бунтъ. И най-важнитѣ дѣла сж били съпровождани у старитѣ гърци съ музика. Въ Спарта — до законосъздателя Ликургъ — е стоялъ музиканта Талтасъ. Платонъ препоръчва на пазителитѣ на неговата идеална държава да я устроятъ върху основа на музиката. Той казва още: „Не се ли слага най-важното при възпитанието върху музиката, понеже ритмътъ и мелодията превъзходно проникватъ въ вътрешността на душата, и най-силно се запечатватъ въ нея, като довеждатъ до благоприличие и правятъ, следователно, сжщо благоприличенъ човѣка — когато е добре възпитанъ, но ако не — тогава наопаки“. На музиката се е отреждало въ дѣлото на възпитанието единъ много голѣмъ дѣлъ. Въ Аркадия е сжществувалъ законъ, споредъ който — всѣки до тридесетгодишната си възраст е трѣбвало да се занимава съ музика; въ Атина и др. мѣста всѣки е билъ длъженъ да се учи да надува дървенъ инструментъ (аулось). Религиознитѣ тържества, предсказванията на оракула и всѣко празненство, изобщо, се е съпровождало съ пѣние на хоръ, въ който сж участвували мъже, жени, деца, момичета, младежи и старци. Имало е сжщо и професионални музиканти, които сж участвували въ голѣмитѣ игри за надпреварвания. Питийскитѣ игри въ Делфи въ честь на Аполона сж били отначало посветени само на поезията и музиката.

Въ своята сжщностъ древногръцката музика е едногласна — мелодическа, непознаваща многогласието. Хетерофонията (гл. т.), която се е появявала при съпровождането на гласовѣтъ съ инструменти, не нарушава този неинъ основенъ характеръ. Инструменталниятъ съпроводъ се е изпълнявалъ сжщо, както и гласовѣтъ — въ еднозвучие, или октава. Най-старата тонова система на гърцитѣ е тази, на която за типъ е служила триструнната стара лира — трихорда. По-късно, къмъ тритѣ основни тона билъ прибавенъ четвърти, и по то-

зи начинъ се получава четиристонна система — тетрахордъ. До Терпандрра (645 пр. Хр.) е била въ употребѣ само тетрахордната система; тогй прибавя къмъ четиритѣ струни на лирата още три, а Аристоксенъ употребявалъ десетструнна лира. Тимоотей Милетски си служилъ съ единна десетструнна. Четиристонната системма или тетрахорда е, която се утвърдява въ гръцката музика и служи за нейна основа. Той е тетрахорда а g f e, наричанъ **дорийски**, състоящъ се отъ два цѣли тона и единъ полутонъ. Отъ съединението на два дорийски тетрахорда се получава дорийски тоновъ видъ, който, при древногръцката музика, има сжщото значение, каквото въ съвременната европейска тонова система мажорния тоновъ видъ, съ тази само разлика, че тя е не възходяща, а низходяща:

e' d' c' h a g f e

Дорийскитъ тетрахордъ дава най-малката формула за мелодическо движение, и се нарича **Силаба**: e' d' c' h; a g f e. Когато се прибави единъ цѣлъ тонъ до последния тонъ на горния тетрахордъ (първия тонъ на втория тетрахордъ) на дорийския тоновъ видъ, получава се естествения пентахордъ, наричанъ **Диоксиянъ**: e' d' c' h' a. Дваъ дорийски тетрахорда, съединени съ граниченъ цѣлъ тонъ, даватъ естествения октохордъ (**Диапозонъ**).

Когато на дорийския тоновъ видъ

e' d' c' h a g f e

се прибави по единъ още тетрахордъ отгоре и отдолу, така че съединението да стане съ общъ тонъ, — плусъ единъ цѣлъ тонъ отдолу, — се получава **пълната, неизмѣняема** тонова система

a' g' f' e' d' c' h a g f e d c H A¹.

Цѣлотонното разстояние а-н се нарича **диаевксисъ**, а съединението на тетрахордитѣ при е и e' — **синафе**. Когато тази се постави при тонътъ а — получава се пригосната за модуляция **малка, съвършена** система

d' c' b a g f e, d c H A.

Отъ съединението на синафе и диаевксисъ се получава **съвършената измѣняема** система. Отъ дорийския тоновъ видъ произлизатъ и другитѣ, които не сж нищо